21/08/2025

21 Αυγούστου: Εορτάζει ο Άγιος Απόστολος Θαδδαίος

/ Βίοι Αγίων

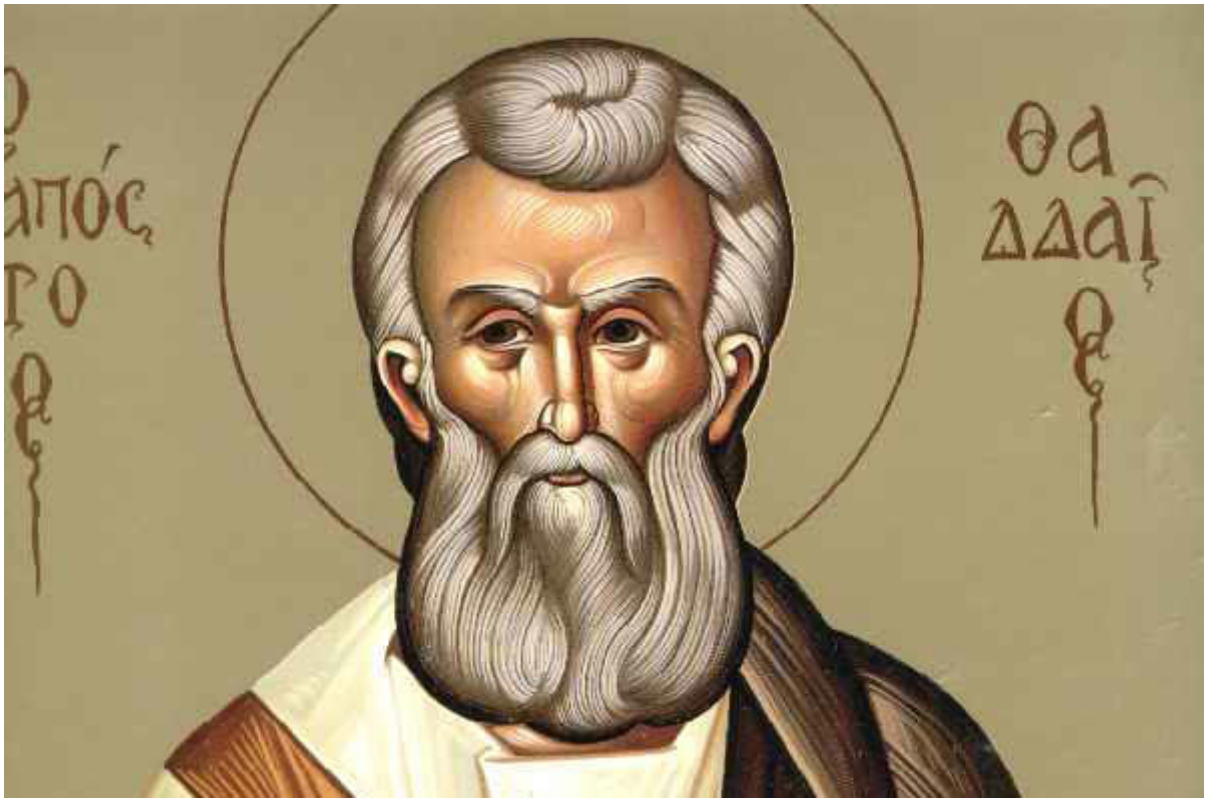

Σήμερα, 21 Αυγούστου, η Εκκλησία τιμά τη μνήμη του Αποστόλου Ιούδα Θαδδαίου ή Λεββαίου, εκ των εβδομήκοντα μαθητών.

- Του ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ, Θεολόγου – Καθηγητού

Ανάμεσα στους αφοσιωμένους και πιστούς μαθητές του Κυρίου ήταν και ο **απόστολος Θαδδαίος**, όπως τον αποκαλεί ο ευαγγελιστής Μάρκος (3,16), ο οποίος αναφέρεται και με τα ονόματα **Λεββαίος** από τον Ευαγγελιστή Ματθαίο, αλλά και ως **Ιούδας** (Ιωάν. 14,22).

Κάποιοι υποστηρίζουν ότι το όνομα Θαδδαίος είναι επώνυμο. Συνδυάζοντας τους

καταλόγους του Ευαγγελίου του Λουκά (6,16) και των Πράξεων (1,13) συμπεραίνουμε ότι τα τρία αποστολικά ονόματα **Θαδδαίος, Λεββαίος και Ιούδας** ανήκουν προφανώς στο ίδιο πρόσωπο. Άρα το πραγματικό όνομά του ήταν Ιούδας και το Λεββαίος και Θαδδαίος ήταν το επώνυμό του. Το προσωνύμιο Θαδδαίος, όπως αναφέρει ο ευαγγελιστής Ματθαίος (10,3) σημαίνει **«γενναίος»** ή κατ' άλλους **«μεγαλόψυχος».** Η υπόθεση αυτή ενισχύεται, διότι το «Θαδδαίος» φαίνεται να είναι προσωνύμιο από το αραμαϊκό **Taddai = «ο με καρδιά»,** δηλαδή αυτός που **«το λέει η καρδιά του»**. Άλλωστε πολλές μορφές στην Καινή Διαθήκη πρόσωπα έχουν περισσότερα του ενός ονόματα (π.χ. Σίμων-Πέτρος, Βαρνάβας-Ιωσήφ).

Το όνομα Ιούδας ήταν κοινό και συνηθισμένο στους Ιουδαίους και σημαίνει **«ευλογημένος»**. Πιθανότατα οι πρώτοι Χριστιανοί αποκαλούσαν τον απόστολο Ιούδα με τα επώνυμά του, για να αποφεύγεται η σύγχυση με το πρόσωπο του **Ιούδα τον Αδελφόθεο** και κύρια με το όνομα του **προδότη Ιούδα**, το οποίο ήταν συνδεμένο με την προδοσία. Έτσι λοιπόν θεωρούμε ότι το πρόσωπο με τα τρία αυτά ονόματα είναι το ίδιο πρόσωπο.

Υπάρχει και μια άλλη σύγχυση σχετικά με του αποστόλου Θαδδαίου, με το όνομα του Θαδδαίου, εκ των 70 Αποστόλων. Ο Μ. Γαλανός, για τον Απόστολο αυτό αναφέρει: **«Μερικοί υποθέτουν, ότι πρόκειται για έναν από τους 70 αποστόλους, που καταγόταν από την Έδεσσα, ήταν όμως Ιουδαίος. Άλλα βέβαιο μπορεί να θεωρηθεί, ότι ο απόστολος Θαδδαίος είναι ο υπό το όνομα αυτό φερόμενος μεταξύ των 12 Αποστόλων».** Επίσης είναι σημαντικό πως σε κάποια λατινικά χειρόγραφα του Ευαγγελίου του Ματθαίου, ο Θαδδαίος αποκαλείται και ως **«Ιούδας ο Ζηλωτής»**, δικαιολογώντας τον χαρακτηρισμό **«γενναίος»,** διότι οι ζηλωτές ήταν ταυτισμένοι με την ανδρεία και τη γενναιότητα.

Κάποιοι θέλουν να ταυτίσουν τον Ιούδα – Θαδδαίο με τον **Αδελφόθεο Ιούδα**, ο οποίος έγραψε και την ομώνυμη **Καθολική Επιστολή**. Αυτό είναι αμφίβολο και αυθαίρετη υπόθεση, χωρίς σοβαρά ερείσματα στα αγιογραφικά κείμενα και την εκκλησιαστική παράδοση. Δεν είναι το ίδιο πρόσωπο, διότι ο μεν Ιούδας ο Αδελφόθεος γεννήθηκε στην Ιουδαία, ήταν γιος του μνήστορα Ιωσήφ, όπως ο ίδιος αναφέρει στην πρώτη παράγραφο της Επιστολής Του, ενώ ο Ιούδας Θαδδαίος γεννήθηκε στην Γαλιλαία. Λανθασμένα ταυτίζει τον Θαδδαίο με τον Ιούδα τον Αδελφόθεο και ο Επίσκοπος Ιεραπόλεως της Φρυγίας **Παπίας** (70-163), στα σωζόμενα αποσπάσματα του έργου του.

Σύμφωνα με αρχαία παράδοση ο Ιούδας Θαδδαίος γεννήθηκε από οικογένεια Εβραίων στην **Πανειάδα,** μια κωμόπολη της Γαλιλαίας, την μετέπειτα **Καισάρεια του Φιλίππου**

. Κατά τον θρύλο, ο Ιούδας Θαδδαίος ήταν γιος του **Κλωπά** και της **Μαρίας του Κλωπά**, εξαδέλφης ή συννυφάδας της Θεοτόκου, χωρίς να μπορεί να αποδειχτεί.

Περαιτέρω πληροφορίες για το βίο και τη δράση του αποστόλου Θαδδαίου είναι ελάχιστες. Σύμφωνα με αρχαίες μαρτυρίες ήταν ένας θρησκευτικά μορφωμένος Ιουδαίος, που είχε μεταβεί στην Ιερουσαλήμ για προσκύνημα την εποχή του **Ιωάννου του Βαπτιστού**. Ακούγοντας το κήρυγμά του και βλέποντας την αγία ζωή του, εντυπωσιάστηκε τόσο, ώστε ζήτησε από αυτόν να βαπτιστεί. Μετά όμως, όταν γνώρισε τον Χριστό και άκουσε τη διδασκαλία έγινε μαθητής του. Τον ακολουθούσε με αφοσίωση και πιστότητα, χωρίς να δημιουργήσει ποτέ πρόβλημα κατά την τριετή δράση Του. Άκουσε με προσοχή και δέος το κήρυγμα της σωτηρίας του κόσμου, είδε τα πάμπολλα θαύματά Του, ως απτό σημείο της Βασιλείας του Θεού και βίωσε, μαζί με τους άλλους αποστόλους, θαυμαστές εμπειρίες, οι οποίες τους προετοίμασαν για τον ευαγγελισμό της ανθρωπότητας. Ο βυζαντινός συγγραφέας του 14ου αιώνα, **Νικηφόρος Κάλλιστος** υποθέτει την πληροφορία ότι ο Ιούδας Θαδδαίος ήταν ο γαμπρός στον **Γάμο στην Κανά**.

Σύμφωνα με την εκκλησιαστική παράδοση, ο Ιούδας Θαδδαίος, μετά την Πεντηκοστή κήρυξε το Ευαγγέλιο στην **Ιουδαία, στη Σαμάρεια, στην Ιδουμαία, στη Συρία και στη Λιβύη**. Λέγεται πως επισκέφθηκε και κήρυξε στη **Βηρυτό** και στην **Έδεσσα Μεσοποταμίας**, τη σημερινή **Σανλιούρφα της Τουρκίας**, αν και στο σημείο αυτό υπάρχει σύγχυση με τον, εκ των Εβδομήκοντα, **απόστολο Θαδδαίο ή «Αδδάι»,** ο οποίος καταγόταν από την **Έδεσσα της Μεσοποταμίας**. Αυτό συνεπικουρεί και το απόκρυφο κείμενο, φερόμενο ως σύγγραμμά του, το οποίο κυκλοφόρησε το 2ο ή 3ο αιώνα, με τίτλο: **«Αποστόλου Θαδδαίου ή Λεββαίου Πράξεις»**, που είναι καλλίτερα γνωστό ως **«Εδεσσηναί Πράξεις»,** διασώζοντας αρχαία παράδοση για τη δράση του στην περιοχή αυτή.

Άλλη παράδοση αναφέρει ότι κήρυξε και στην **Αρμενία**. Είναι άλλωστε γνωστό πως οι Αρμένιοι τιμούν τον απόστολο Θαδδαίο και μαζί με τον Βαρθολομαίο και τους θεωρούν ως ιδρυτές της **Αρμενικής Εκκλησίας** και προστάτες των Αρμενίων.

Είναι χαρακτηριστικό πως σε πολλές απεικονίσεις του στη Δύση ο Θαδδαίος παριστάνεται να κρατά μία εικόνα του Ιησού Χριστού, που είναι γνωστή ως **«Άγιο Μανδήλιο» ή «Εικών της Εδέσσης»**, το οποίο είναι συνδεδεμένο με την Αρμενία. Αυτό ενισχύει το γεγονός της ευλάβειας προς το πρόσωπό του από τους Χριστιανούς της περιοχής αυτής.

Σύμφωνα με άλλη παράδοση, ο απόστολος Ιούδας Θαδδαίος υπέστη μαρτυρικό θάνατο, κατακρεουργήθηκε με πέλεκα, περί το **65 μ. Χ**., είτε στη **Βηρυτό** της

Συρίας, μαζί με τον **Απόστολο Σίμωνα τον Ζηλωτή**, είτε στη **Μεσοποταμία**. Ο πέλεκυς με τον οποίο συχνά αγιογραφείται, ήταν το όργανο της θανατώσεώς του. Το μαρτύριό του, όπως και του Σίμωνα καταγράφηκε στο απόκρυφο πρωτοχριστιανικό κείμενο **«Πράξεις Σίμωνος και Ιούδα»** και είναι συνδεδεμένο με τη συλλογή παθών και θρύλων του θρυλικού **Επισκόπου Βαβυλώνας Οβαδία ή Αβδία**.

Το ιερό του λείψανο, ύστερα από πολλές περιπέτειες έφτασε στη Ρώμη και τοποθετήθηκε σε κρύπτη κάτω από την **βασιλική του Αγίου Πέτρου**. Σύμφωνα με άλλη πηγή το λείψανό του έμεινε στην Αρμενία και διατηρήθηκε ως τον 15ο αιώνα σε αρμενικό μοναστήρι, σε κάποιο νησί, στα βόρεια της λίμνης **Ισσύκ-Κουλ**, κοντά στη σημερινή **Κιργισία**. Μετά εξαφανίστηκε, ίσως μεταφέρθηκε σε απομονωμένο οχυρό στα όρη **Παμίρ.**

Ο άγιος Ιούδας Θαδδαίος έχει τη φήμη του θαυματουργού αγίου και προστάτης των απελπισμένων. Στην Δύση θεωρείται ο προστάτης άγιος του ακατόρθωτου.

Η μνήμη του εορτάζεται στις **21 Αυγούστου.**